

Věc C-286/23

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

3. května 2023

Předkládající soud:

Curtea de Apel Braşov (Rumunsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

10. dubna 2023

Žalobce:Asociația Crescătorilor de Vaci „Bălțată Românească” Tip
Simmental**Žalovaní:**

Genetica din Transilvania Cooperativă Agricolă

Agenția Națională pentru Zootehnie „Prof. Dr.
G. K. Constantinescu”.**Předmět původního řízení**

Žaloba na neplatnost rozhodnutí o uznání Genetica din Transilvania Cooperativă Agricolă (dále jen „Genetica“), žalovaného, jako plemenářského spolku, a rozhodnutí o schválení jeho šlechtitelského programu pro plemeno hovězího dobytka Bălțată Românească, tedy rozhodnutí přijatých ze strany Agenția Națională pentru Zootehnie „Prof. Dr. G. K. Constantinescu“ (dále jen „ANZ“), žalované, ve smyslu nařízení (EU) 2016/1012.

Předmět a právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

V souladu s článkem 267 SFEU se žádá o výklad několika ustanovení nařízení (EU) 2016/1012, zejména bodů 21 a 24 odůvodnění, čl. 4 odst. 3 písm. b), článků 8, 10 a 13, oddílu A bodu 4 a oddílu B bodu 2 písm. a) části 1 přílohy I.

Předběžné otázky

1) Musí být ustanovení čl. 4 odst. 3 písm. b) nařízení (EU) 2016/1012 ve spojení s ustanovením přílohy I části 1 oddílu A bodu 4 nařízení a bodem 24 odůvodnění tohoto nařízení vykládána v tom smyslu, že plemenářský spolek může být uznán i v případě, že má za cíl pouze přilákat prostřednictvím podpisu žádosti nebo závazků za tímto účelem, chovatele, kteří již byli zařazeni do jiného schváleného šlechtitelského programu jiného spolku, anebo je nutné, aby ke dni podání žádosti o uznání tito chovatelé skutečně tvořili součást portfolia spolku, který žádá o uznání?

2) Musí být ustanovení článku 13 nařízení (EU) 2016/1012 a ustanovení přílohy I části 1 oddílu B bodu 2 písm. a) nařízení (EU) 2016/1012 ve spojení s bodem 24 odůvodnění tohoto nařízení vykládána v tom smyslu, že chovatelům je poskytnuta svoboda volby mezi šlechtitelskými programy pro zkvalitnění plemene, do kterých mají zapsat svá čistokrevná plemenná zvířata, a v případě kladné odpovědi, může být tato svoboda omezena potřebou neohrozit nebo nenarušit šlechtitelský program, kterého se tito chovatelé již účastní, prostřednictvím přechodu nebo příslibu přechodu těchto chovatelů na jiný šlechtitelský program, který má být schválen?

3) Musí být čl. 10 odst. 1 ve spojení s bodem 21 odůvodnění nařízení (EU) 2016/1012 vykládán v tom smyslu, že v případě zjištění existence některého z případů uvedených v čl. 10 odst. 1 písm. a) až c) je příslušný orgán, který uznal plemenářský spolek, povinen odmítnout schválit šlechtitelský program, který by mohl ohrozit jiný program s ohledem na aspekty uvedené v [tomto článku], anebo má použití výrazu „může [...] zamítnout“ význam v tom smyslu, že příslušnému orgánu přiznává v tomto ohledu prostor pro uvážení?

4) Musí být ustanovení článku 8 a článku 10 nařízení (EU) 2016/1012 ve spojení s bodem 21 odůvodnění tohoto nařízení vykládána v tom smyslu, že pokud je v členském státě již prováděn šlechtitelský program, jehož hlavním cílem je zkvalitnění plemene, je přípustné schválit nový šlechtitelský program pro totéž plemeno v téže státě (pro totéž zeměpisné území), jehož hlavním cílem je opět zkvalitnění plemene a v jehož rámci mohou být získána plemenná zvířata z již prováděného šlechtitelského programu?

Uplatňovaná ustanovení unijního práva

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1012 ze dne 8. června 2016 o zootechnických a genealogických podmínkách pro plemnitbu čistokrevných plemenných zvířat, hybridních plemenných prasat a jejich zárodečných produktů v Unii, pro obchod s nimi a pro jejich vstup do Unie, o změně nařízení (EU) č. 652/2014 a směrnic Rady 89/608/EHS a 90/425/EHS a o zrušení některých aktů v oblasti plemnitby zvířat („nařízení o plemenných zvířatech“); body 21 a 24 odůvodnění, čl. 4 odst. 3 písm. b), články 8, 10 a 13, oddíl A bod 4 a oddíl B bod 2 písm. a) části 1 přílohy I.

Uplatňovaná ustanovení vnitrostátního práva

Uplatňovaná ustanovení vnitrostátního práva jsou podobná ustanovením nařízení 2016/1012, o jejichž výklad žádá předkládající soud.

Legea zootehniei nr. 32/2019 (zákon o zootechnice č. 32/2019):

- Článek 24 odst. 1 stanoví, že příslušný státní zootechnický orgán uznává plemenářské spolky nebo chovatelské podniky. Stejný orgán posuzuje a schvaluje šlechtitelské programy předložené plemenářským spolkem nebo chovatelským podnikem, pokud jsou splněny podmínky stanovené v odstavci 2 uvedeného ustanovení [odstavec do značné míry přebírá znění čl. 8 odst. 3 nařízení (EU) 2016/1012]. Odstavec 3 uvedeného článku 24 stanoví, že státní zootechnický orgán, který schválil plemenářský spolek, může odmítnout schválit šlechtitelský program, pokud by šlechtitelský program dotyčného spolku ohrozil šlechtitelský program prováděný jiným spolkem pro stejné plemeno, který je již schválen, a to s ohledem na kterýkoli z prvků uvedených v písmenech a) až c) uvedeného odstavce, která odpovídají čl. 10 odst. 1 písm. a) až c) nařízení (EU) 2016/1012. Pro účely přijetí rozhodnutí podle uvedeného odstavce 3 čl. 24 odst. 4 stanoví, že příslušný orgán zohlední počet již schválených šlechtitelských programů pro stejné plemeno a velikost chovných populací, na které se tyto šlechtitelské programy vztahují.

Hotărârea Guvernului nr. 1188/2014 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Zootehnie „Prof. Dr. G. K. Constantinescu“ [rozhodnutí vlády č. 1188/2014 o organizaci a fungování Národní agentury pro zootechniku „Prof. Dr. G. K. Constantinescu“]:

- Článek 1 odst. 1 stanoví, že ANZ je specializovaný orgán ústřední veřejné správy s právní subjektivitou, který podléhá Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (ministerstvo zemědělství a rozvoje venkova, Rumunsko);
- článek 5 písm. a), e) a i) stanoví, že ANZ je státní orgán odpovědný za uznávání plemenářských spolků a chovatelských podniků, povolování jimi prováděných šlechtitelských programů na plemenných zvířatech, jakož i za schvalování, v souladu s čl. 27 odst. 3 nařízení (EU) 2016/1012, třetích osob pověřených testováním užitkovosti nebo genetickým hodnocením plemenářskými spolky nebo chovatelskými podniky;
- článek 5¹ stanoví, že postupy pro uznání, povolení a schválení uvedené v čl. 5 písm. a) až e) a i) vypracuje ANZ a schválí je vyhláškou ministr zemědělství a rozvoje venkova.

Stručný popis skutkového stavu a původního řízení

- 1 Rozhodnutím ANZ č. 726/24.11.2020 získal Genetica, který je žalovaným, uznání plemenářského spolku za účelem provádění šlechtitelského programu

s čistokrevnými plemennými zvířaty zapsanými v plemenné knize vedené tímto spolkem.

- 2 Rozhodnutím ANZ č. 779/2.12.2020 získal Genetica, který je žalovaným, schválení šlechtitelského programu pro plemeno hovězího dobytka Bălțațã Românească.
- 3 Tato rozhodnutí byla přijata na základě nařízení (EU) 2016/1012 a odpovídajících ustanovení vnitrostátních právních předpisů upravujících požadavky na uznávání šlechtitelských spolků a chovatelských podniků a schvalování jejich šlechtitelských programů.
- 4 Žalobce Asociația Crescătorilor de Vacii Tip Simmental (sdružení chovatelů skotu „Bălțațã Românească“ Tip Simmental) je plemenářský spolek, který byl dříve uznán ze strany ANZ a jehož šlechtitelský program, schválený ANZ v roce 2011 a v současnosti probíhající, se týká stejného plemene hovězího dobytka – Bălțațã Românească – které je předmětem schváleného šlechtitelského programu Genetica, který je žalovaným.
- 5 Za těchto okolností podal žalobce u předkládajícího soudu žalobu na neplatnost obou výše uvedených rozhodnutí, v níž zpochybnil zákonnost uznání Genetica, který je žalovaným, jako plemenářského spolku a schválení jeho šlechtitelského programu.

Hlavní argumenty účastníků původního řízení

- 6 Na podporu své žaloby na neplatnost se žalobce zaprvé dovolává procesních důvodů, které mají vliv na zákonnost napadených rozhodnutí. Žalobce totiž tvrdí, že došlo k porušení interních postupů ANZ, neboť napadená rozhodnutí byla přijata navzdory návrhu interních útvarů ANZ na zamítnutí žádosti Genetica o uznání za plemenářský spolek. Žalobce rovněž namítá nezákonnost postupu uznání plemenářských spolků a schválení šlechtitelských programů jako celku, jelikož nebyl přijat vyhláškou ministra zemědělství a rozvoje venkova, čímž byl porušen článek 5¹ rozhodnutí vlády č. 1188/2014.
- 7 Zadruhé žalobce tvrdí, že schválení šlechtitelského programu Genetica, který je žalovaným, má negativní důsledky pro již schválený šlechtitelský program žalobce z následujících důvodů: napadený šlechtitelský program se týká stejného zeměpisného území a stejného plemene hovězího dobytka a Genetica spolupracuje s chovateli zapsanými ve šlechtitelském programu žalobce; schválení nového šlechtitelského programu znamená značnou finanční ztrátu vyplývající ze stažení 34 000 kusů skotu z programu žalobce, ztrátu investic vynaložených na vytvoření banky spermatu čistokrevných zvířat a ztrátu investic vynaložených na vytvoření softwaru přizpůsobeného cílům žalobce. Riziko ohrožení šlechtitelského programu žalobce tedy zakládá použitelnost čl. 10 odst. 1 nařízení (EU) 2016/1012, jeho bodu 21 odůvodnění a čl. 24 odst. 3 zákona o zootechnice č. 32/2019.

- 8 Zatržení se žalobce dovolává porušení čl. 4 odst. 3 písm. b) nařízení (EU) 2016/1012, neboť *Genetica*, který je žalovaným, ke dni svého uznání neprokázal, že disponuje dostatečně velkou populací čistokrevných plemenných zvířat pro realizaci šlechtitelského programu, neboť chovatelé, na nichž byl založen jeho šlechtitelský program, nebyli dosud do tohoto programu zapsáni, ale měli pocházet ze šlechtitelského programu žalobce. *Genetica*, který je žalovaným, rovněž nepředložil důkaz o registraci žádosti o schválení šlechtitelského programu současně s žádostí o uznání šlechtitelského spolku, což zakládá porušení čl. 4 odst. 3 písm. d) nařízení (EU) 2016/1012.
- 9 *Genetica, který je žalovaným*, ve své žalobní odpovědi tvrdí, že údajné nedodržení interních postupů ANZ je pro adresáty správních aktů irelevantní a že jelikož jsou napadená rozhodnutí v souladu s ustanoveními nařízení (EU) 2016/1012, není jejich zákonnost dotčena případným porušením interních procesních pravidel týkajících se uznávání plemenářských spolků a schvalování jejich šlechtitelských programů.
- 10 *Genetica* tvrdí, že ani riziko ohrožení šlechtitelského programu žalobce nemůže být důvodem protiprávnosti napadených rozhodnutí, neboť uznání šlechtitelského spolku nebrání *de plano*, v souladu s ustanoveními nařízení (EU) 2016/1012, uznání jiných plemenářských spolků a schválení šlechtitelských programů pro stejné plemeno; finanční ztráta vyplývající z odchodu některých chovatelů z programu žalobce vznikla v důsledku toho, že tito chovatelé vypověděli smlouvy uzavřené žalobcem, a nikoli v důsledku přijetí napadených rozhodnutí.
- 11 Konečně, pokud jde o nesplnění požadavků na uznání za plemenářský spolek, *Genetica* zpochybňuje argumenty žalobce týkající se nedostatečného prokázání populace zvířat a uvádí, že nařízení (EU) 2016/1012 stanoví, že při žádosti o uznání za plemenářský spolek musí být předložen pouze návrh šlechtitelského programu, nikoli šlechtitelský program.
- 12 ANZ uvádí, že vykonává svou pravomoc uznávat šlechtitelské spolky a schvalovat šlechtitelské programy podle nařízení (EU) 2016/1012, které je přímo použitelné.
- 13 Pokud jde o zákonnost uznání *Genetica*, který je žalovaným, za plemenářský spolek a údajné riziko ohrožení šlechtitelského programu žalobce, ANZ tvrdí, že *Genetica* předložil seznamy chovatelů a počtu zvířat, pro která byla podána žádost o zápis do šlechtitelského programu, že podle nařízení (EU) 2016/1012 a smluvní svobody si chovatelé mohou svobodně vybrat mezi šlechtitelskými programy, do kterých zapíší svá zvířata, a že schválení šlechtitelského programu následuje po uznání za plemenářský spolek.

Stručné odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 14 Cílem první předběžné otázky je objasnit, zda může být plemenářský spolek uznán, pokud s některými nebo všemi svými chovateli pouze uzavřel registrační závazky, aniž by tito chovatelé již byli součástí portfolia spolku.
- 15 Tato otázka byla položena proto, aby bylo možné objasnit aspekt zákonnosti rozhodnutí o uznání Genetica, který je žalovaným, jako plemenářského spolku v souvislosti s tvrzením žalobce, že chovatelé zahrnutí do šlechtitelského programu žalovaného nebyli do tohoto programu dosud zařazeni, ale měli pocházet ze šlechtitelského programu žalobce, což je v rozporu s příslušnými ustanoveními nařízení (EU) 2016/1012.
- 16 V souladu s čl. 4 odst. 3 písm. b) nařízení (EU) 2016/1012 ve spojení s přílohou I částí 1 oddílem A bodem 4 uvedeného nařízení musí totiž žadatel, který žádá o uznání plemenářského spolku, ve své žádosti prokázat, že pro každý šlechtitelský program má dostatečně velkou populaci plemenných zvířat v zeměpisných územích své činnosti, kde mají být prováděny tyto šlechtitelské programy.
- 17 Z bodu 21 třetí věty odůvodnění uvedeného nařízení navíc vyplývá, že čistokrevná plemenná zvířata mohou být získána z jiného šlechtitelského programu. Podle tohoto bodu odůvodnění by totiž ochrana hospodářské činnosti stávajícího uznaného plemenářského spolku „neměla opravňovat k [...] [odmítnutí] [schválení] dalšího šlechtitelského programu nebo [schválení] zeměpisného rozšíření stávajícího šlechtitelského programu, který se provádí u téhož plemene nebo u plemenných zvířat stejného plemene, která lze získat z chovné populace plemenářského spolku, který již provádí šlechtitelský program u stejného plemene“.
- 18 Druhá předběžná otázka vznáší otázku práva nebo svobody chovatelů vybrat si mezi šlechtitelskými programy, kterých se chtějí účastnit, a opustit program, kterého se účastní, a zapsat se do jiného programu, který má být schválen. V tomto ohledu se žádá o výklad následujících ustanovení nařízení (EU) 2016/1012: čl. 13 odst. 1, který stanoví právo chovatelů účastnit se schváleného šlechtitelského programu, jakož i právo připojit se k tomuto plemenářskému spolku; přílohy I části 1 oddílu B bodu 2 písm. a) a bodu 24 odůvodnění, které stanoví, že chovatelé mají možnost svobodně si vybrat svá plemenná zvířata pro selekci a šlechtění.
- 19 Předkládající soud má za to, že je třeba určit, do jaké míry může být svoboda volby těchto chovatelů mezi různými šlechtitelskými programy omezena nutností, aby nedošlo k narušení nebo ohrožení šlechtitelského programu, kterého se tito chovatelé již účastní, tím, že by přešli nebo přislíbili přechod na jiný šlechtitelský program, který má být schválen (v projednávané věci tito chovatelé po jeho schválení na tento program skutečně přešli).

- 20 Podstatou třetí předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda existuje povinnost nebo pouze možnost příslušného vnitrostátního orgánu odmítnout schválit šlechtitelský program, pokud jsou splněny podmínky stanovené v článku 10 nařízení (EU) 2016/1012.
- 21 Konkrétně se předkládající soud táže, zda použití výrazu „může zamítnout“ uvedeného v článku 10 nařízení (EU) 2016/1012 znamená uznání prostoru pro uvážení ve prospěch příslušného vnitrostátního orgánu, nebo zda je tento orgán povinen zamítnout schválení šlechtitelského programu, pokud by tento program mohl ohrozit šlechtitelský program prováděný jiným plemenářským spolkem pro stejné plemeno, který již byl v dotčeném členském státě schválen, s ohledem na alespoň jeden z aspektů uvedených v čl. 10 odst. 1 tohoto nařízení.
- 22 Předkládající soud uvádí, že v této fázi řízení ještě nemůže rozhodnout o rozhodující povaze návrhu interního útvaru ANZ na zamítnutí šlechtitelského programu žalovaného.
- 23 Pokud jde o čtvrtou předběžnou otázku, předkládající soud uvádí, že v této otázce se táže na možnost koexistence dvou nebo více šlechtitelských programů s podobnými cíli pro stejné plemeno ve stejné zeměpisné oblasti, pokud je nový šlechtitelský program, který má být schválen, založen na získání plemenných zvířat z již prováděného šlechtitelského programu.
- 24 V této souvislosti se žádá o výklad článků 8 a 10 nařízení (EU) 2016/1012 týkajících se podmínek schvalování šlechtitelských programů, které se přímo týkají projednávané věci.